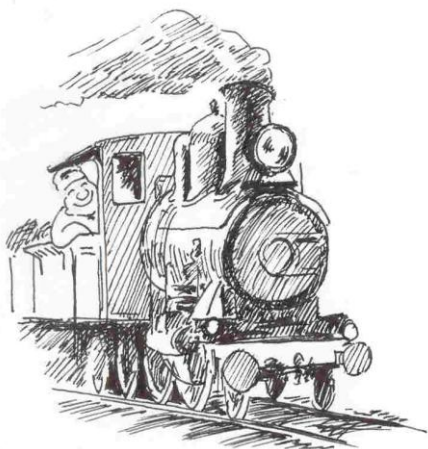

KrøderbaneNytt

Nr. 1/2021 mars 2021

Utgitt av Norsk Jernbaneklubb, driftsavdeling
Krøderbanen. Vestsidveien 4, 3535 Krøderen
Org. nr. 996 366 243
www.kroderbanen.no

Ansvarlig redaktør: Henrik B. Backer
Dagfinn Lunner, redaktør
e-post: dagfinn.lunner@tertitten.com
Tlf.: 99 52 74 50

Tegning: Geir Helgen

KrøderbaneNytt er først og fremst et elektronisk informasjonsskrift, og det sendes ut pr e-post. Medlemmer som ikke har e-post får det tilsendt i papirversjon. Meld fra om din e-post adresse.

Årsmøte i driftsgruppen avviklet

Henrik B. Backer fortsetter som leder for den frivillige delen av Krøderbanen. I tillegg ble tildelt rollen som driftsbestyrer

22 medlemmer i driftsgruppen deltok digitalt på årsmøtet som fant sted 27. februar 2021. Mette Veland ledet møtet og hun hadde full kontroll på at alle som ville si noe kom til ordet, og sørget for at avstemninger gikk for seg som de skulle.

Kasserer Alexander gikk igjennom regnskapet, og regnskapet med driftsregnskap og balanse ble enstemmig godkjent. KrøderbaneNytt viser fondsoversikten særskilt i det etterfølgende.

Følgende valg ble foretatt:

Driftsutvalg:

- Driftsbestyrer Henrik B. Backer (2 år) *
 - Leder av frivillig virksomhet Henrik B. Backer (2 år) *
 - Internkontrollansvarlig: Helge Lindholm (1 år) *
 - Kasserer: Alexander Westerlund (2 år) *
 - Ansvarlig dieselmateriell: Jørgen Nøkleby (2 år)
 - Ansvarlig damplok: Pål Stian Wahlquist (1 år) *
 - Vognansvarlig: Tom Andre Aas (1 år)
 - PR-ansvarlig: Anders Linnerud (1 år)
 - Digitalisering og effektivisering: Mette Veland (1 år)
 - Medlem: Jim Hagen Warp
- (*) møteplikt

Valget var i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Representant til NJKs representantskap:
Medlem Kristian Ruud Nøkleby
Henrik B. Backer
Varamedlem velges av driftsutvalget

Valg av valgkomité:
Odd Arne Lyngstad, Pål Stian Wahlquist og Jim Hagen Warp

Koronapandemien stenger virksomheten ned

Av Henrik B. Backer, leder NJK-Krøderbanen

På grunn av den alvorlige smittesituasjonen og at myndighetene fraråder reising i landet, blir all organisert dugnadsvirksomhet på Krøderbanen innstilt til og med 11. april. Det blir i samme periode ikke anledning til å overnatte i Krøderbanens lokaler. Driftsutvalget oppfordrer medlemmene til å følge myndighetenes retningslinjer og anbefalinger, og ta vare på seg selv og sine.

Det er en alvorlig beslutning og som vil ha konsekvenser for fremdriften for mange av prosjektene våre. Men vi kan ikke og vil ta noen sjanser på at noen av våre medlemmer skal bli smittet under dugnadsvirksomhet på Krøderbanen, eller i forbindelse med opphold i noen av våre lokaler.

Driftsutvalget ønsker alle medlemmene alt godt i den alvorlige situasjonen landet vårt er i og ønsker på gjensyn når tidene blir bedre.

Ting skjer ved Krøderbanen selv om det er koronapandemi

Av Stein Rudi Austheim
Seksjonsleder

Vi vil i år gå inn i påsken som i fjor og vi som håpte på at dette skulle gå over fort. Vi i Buskerudmuseet har nå samme tiltak som vi hadde på samme tid som i fjor, 11 april så håper jeg at vi kan lette på tiltakene vi har innført.

Vi har nå avtalt med firmaene som skal jobbe på vår bane i sommer og vår nye banemester Jan Erland Asbjørnhus er godt i gang og han begynner å få god oversikt. Vi vil i første omgang pakke og justere fra Kløftefoss til Snarum, dette arbeidet vil starte i slutten av april. Her vil vi leie inn et banefirma med eget materiell da vi ikke stoler helt på vår egen pakkemaskin om dagen, vi har fokus på å sette vår egen maskin i god stand fremover, men det fikk vi ikke til før denne sesongen.

Vi vil i år skifte rundt 2600 sviller og vi vil nå jobbe videre fra Sysle st. og målet vårt er å få banen ferdig til neste år.

Vi har inne en søknad i sparebankstiftelsen Modum Sparebank for restaurering av perrongen ved Snarum st. så vi håper på et positivt svar. Ellers så har vi fokus på Snarum st. i år slik at den blir flott til vår sesongåpning.

Vi har sammen med Driftsutvalget blitt enig om at vi planlegger for en vanlig sesong, så vi håper

situasjonen i Norge letter litt slik at vi igjen kan kjøre tog som normalt.

Vi har ute en ledig 100% stilling som anleggsmekaniker/banearbeider, så flott om dere kan spre det gode budskap om dere vet om noen som kan være rett for denne jobben.

Med det så ønsker jeg dere alle en god påske!

Driftsgruppens fondsmidler

Krøderbanens driftsgruppe har pr. 21.12.2020 følgende fondsmidler:

- Kurs og opplæring	kr.	23 774
- Museumssaker	kr.	18 811
- Billettrykkeriet	kr.	123 490
- Uniformer	kr.	2 625
- Vedlikehold vognhaller	kr.	122 700
- Lok nr. 236	kr.	497 685
- Lok nr. 225	kr.	242 032
- Lok nr. 11	kr.	111 355
- Skiftetraktorer	kr.	6 705
- skiftelok 215.104	kr.	180 930
- Motorvogn 2	kr.	11 188
- Motorvogn 87 og Gx	kr.	224 350
- Motorvogn 86/91 og BFS	kr.	75 547
- Lokrevisjoner	kr.	132 715
- Revisjon av personvogner	kr.	156 137
- Vogn Cf 548	kr.	81 848
- Personvogn 195	kr.	44 091
- Godsvogner	kr.	12 516
- Vogn CF 3552	kr.	8.520
Sum fondsmidler	kr.	2.077 026

Det er i 2020 brukt kr. 286 939 av fondene, mens de er tilført kr. 320 220 i ulike tilskudd blant annet til personvogner og damplokomotiver.

Linjerydding i Vikersund skjæringen

Banemesteren har ryddet på kantene i Vikersund skjæringen ved km 97. Dette er noe telegrafavdelingen lenge har hatt på arbeidsplanen, men aldri blitt prioritert. Nå blir det tilgang til telegrafstolpen som står midt i bildet, og den er høyst moden for utskifting.

Foto: Jan Erland Asbjørnhus

Year of rail

Jernbanens år i år

EU har vedtatt at 2021 skal være jernbanens år, Year of rail. I den forbindelse legges det opp til en rekke tiltak og aktiviteter som skal spre kunnskap om jernbanen og stimulere til økt bevissthet om jernbanens rolle som en ressurseffektiv og sikker transportform. Det er en viss usikkerhet om hvordan de ulike aktivitetene skal gjennomføres i lys av pandemien.

Jernbanedirektoratet vil ha rollen som nasjonalt kontaktpunkt for de aktiviteter som involverer Norge.

Henrik B. Backer overtar rollen som driftsbestyrer

Av redaktør Dagfinn Lunner

På driftsgruppens årsmøte 27.02.21 ble Henrik B. Backer tildelt rollen som driftsbestyrer i tillegg til å være leder for den frivillige delen av Krøderbanen. Henrik har lang fartstid på banen og KrøderbaneNytt ønsker han til lykke i rollene.

Som driftsbestyrer har Henrik B. Backer ansvaret for at driftsgruppens konsesjonsbetingelser til å framføre tog på Krøderbanen er oppfylt til enhver tid. Når Statens jernbanetilsyn kommer på tilsyn er det Henrik som må svare ut. Han må redegjøre for sikkerhetssituasjonen, redegjøre for eventuelle avvik og uønskede hendelser.

Som leder av den frivillige delen er han den fremste talspersonen for de frivillige overfor Buskerudmuseet og Stiftelsen Krøderbanen. I tillegg er han leder av driftsutvalget som er driftsgruppens "direksjonsstyre" for jernbanevirksomheten. I driftsutvalget har han dyktige medarbeidere å støtte seg til.

Henrik B. Backer kom til Krøderbanen på 1980-tallet da bygging av vognhall på Kløftefoss var det store prosjektet. Senere overtok han ansvaret for Krøderbanens souernirutsalg eller KOAS (1) som vi til daglig kaller det. Etter dette ble han sekretær i driftsutvalget, og han hadde også en periode sekretærfunksjonen i hovedstyret i Norsk Jernbaneklubb.

På 1990 og 2000-tallet var Henrik aktiv på Krøderbanens lokalverksted (Ski verkstedgruppe)

i lokstallen på Ski. Her ble det tatt inn vogner for restaurering og oppussing for deretter å bli sendt til Krøderbanen. Konduktørvognene CF 3552 (konduktørvogn med sitteavdeling) og F 2019 var Henrik spesielt engasjert i og dette er vogner som i dag er til nytte på Krøderbanen. Verkstedgruppen på Ski er for lengst lagt ned og den gamle lokstallen er borte til fordel for Follobanen som er under bygging. Alle de fint restaurerte stasjonskrakkene på banen kommer også fra verkstedgruppen på Ski.

For tiden er Henrik engasjert i Krøderbanens viktigste prosjekt; ferdigstillingen av damplokomotiv nr. 225 i verkstedet på Kløftefoss. Henrik må kunne sies å være Krøderbanens malermester, og vi kan nesten ikke påtreffe ham uten en malerkost i hånda.

Krøderbanen er mitt kulturminne

Drivkraften bak Henriks engasjement er å skape noe som andre kan ha glede av, og ikke minst ta vare på kulturminnet Krøderbanen. Henrik minner oss stadig på at "Mitt kulturminne er Krøderbanen", og han refererer til tidligere styreleder i Stiftelsen Krøderbanen Johan Valstad om at det viktigste er at togene går. Besøkende på Krøderbanen skal når de forlater oss vite litt mer enn da de kom, sier Henrik. I museumsverdenen er det dette som kalles formidling.

Henrik vil rose museumsbestyrer Stein Rudi Austheim og Buskerudmuseet for øvrig for jobben de gjør for Krøderbanen. Spesielt vil Henrik vise til at det nå er 6 faste stillinger ved museet, og banen er med andre ord en arbeidsplass for folk i bygda som bidrar med

både skatt og arbeidsgiveravgift, og kjøp av lokale varer og tjenester.

Henrik legger til at det for meg ikke betyr noe om jeg jobber gratis sammen med noen som har lønn. Det viktigste er at vi jobber for samme mål.

I flere år har Henrik vært leder av den frivillige delen av Krøderbanen, og i den anledning har han hatt anledning til å møte på Kulturforbundets årsmøter der både riksantikvar, statssekretærer og andre kulturvernere og myndighetspersoner har deltatt. Det er gøy å kunne snakke med myndighetspersoner om jernbanebevaring, sier Henrik.

Det er en positiv utvikling

Henrik B. Backer sier avslutningsvis at det er lys i tunellen for Krøderbanen. Vi har slitt med etterslep på sporvedlikehold og driftsklare damplokomotiver, men nå er det stor innsats på begge fronter. Allerede i år, dersom pandemien ikke setter begrensinger, kan vi forhåpentligvis kjøre med damplok nr. 225 på et ferdigstilt spor til Snarum. Og det er planer for å komme seg videre både til Sysle og Vikersund.

Et stort framskritt er at museumsjernbanene nå har fått en egen post på statsbudsjettet (kapitel 1352, post 76), og dette er noe vi har jobbet for i mange år, sier Henrik. Blant annet har Norsk Jernbaneklubb sentralt gjort en stor innsats for å bedre rammevilkårene for museumsjernbanene på et overordnet nivå.

Helt til slutt minner Henrik om at det ble lagt ned 11500 frivillige arbeidstimer på Krøderbanen i 2020. Tallet hadde vært høyre om vi ikke hadde hatt denne pågående pandemien.

Henrik B. Backer privat

Å stifte egen familie har jeg ikke tid, sier Henrik. Til daglig er jeg førsteinstruktør i Sporveien Trikken, og har med opplæring av vognførere å gjøre. Jeg tok pedagogisk utdanning ved høyskolen i Oslo i voksen alder, og det kommer godt med.

Jeg er ellers interessert i arkitektur, og min morfar som var arkitekt lærte meg fra barn av forskjellen på gotiske og romerske buer. Vi gikk mange turer til domkirken i Trondheim som har nok av gotiske linjer.

Vi som har reist sammen med Henrik i utlandet kan bekrefte at han ikke bare oppsøker jernbanestasjoner, men også kirkebygg.

Henrik sier han trives på Krøderbanen. Det er et trivelig frivillig miljø her, og det er moro å se at det kommer nye ansikter til. For nye er det viktig å finne et arbeidsområde som de kan trives i og vokse på.

KrøderbaneNytt takker for intervjuet.

(1) Navnet KOAS stammer fra tidligere stasjonsmester Kåre Waaler og skolekorps leder Olaf Ruud, derav navnet KO A/S. Sammen startet de opp butikken for de første veteranogene som gikk til Krøderen, og dette var tiden før driftsgruppen var etablert. Det hører med til historien at de hadde overtatt varene fra et nedlagt landhandleri, og de solgte blant annet krigsvarer som B-såpe og skobespar. Vareutvalget var veldig populært blant besøkende på Krøderbanen.

Svilleskifte i mars

Vår nye banemester forbereder svilleskifte på bru ved km 110 mellom Morud og Gubberud
Foto: Jan Erland Asbjørnhus

Krøderbanens venneforening

I forslag til årsberetning for 2020 kan KrøderbanenNytt lese blant annet:

Venneforenings 2020 prosjekt

Krøderbanens Venner har kun hatt ett prosjekt som det ble søkt penger til.

Som mange av medlemmene sikkert vet så har Krøderbanen ett stasjonsanlegg, Sysle stasjon, som er et komplett stasjonsanlegg fra 1894. Det har i flere år vært planer om restaurering av bl.a, den gamle priveten, men dette har en ikke verken funnet tid eller penger til – enda. Sporvedlikehold, samt revisjoner av lokene er prioritert!

Venneforeningen søkte Modum Sparebank om tilskudd til restaurering av den gamle priveten og mottok **50 000 kr** til prosjektet. Foreløpig står disse pengene på konto hos Krøderbanens Venner. De vil bli utbetalt til Buskerudmuseet avd. Krøderbanen når museet finner tid og anledning til prosjektet.

Uttalte seg til kulturminneplanen

I august 2020 utarbeidet Krøderbanens Venner en høringsuttalelse til Modum Kommunes forslag til «Kommunedelplan for kulturminner i Modum». Høringsuttalelsen ligger ute på kroderbanens-venner.com.

Driftsbestyreren og leder for den frivillige delen av Krøderbanen oppsummerer og ser framover

Av Henrik B. Backer

I 2020 ble det lagt ned 11500 dugnadstimer på Krøderbanen. Det tilsvarer hele 6,6 årsverk. Hvis vi legger kr 400,- til grunn som sats for frivillig arbeid, utgjør denne verdiskapningen hele 4,6 millioner kroner. Det er imponerende tall, og til og med i et år der nedlagte dugnadstimer i togdriften bare var 1/5 av hva det var i 2011. Fra og med i år er det Jernbanedirektoratet som videreføre tilskuddsordningen for museumsbanene, som tidligere har ligget under Jernbaneverket og senere Bane Nor

Rapportering av dugnadsarbeid er viktig

Nytt av året er at alt dugnadsarbeid regnes med som egenfinansiering. Fra og med i år kan alt dugnadsarbeid rapporteres elektronisk gjennom vår webside, under menyen «Intern rapportering». Dette er kjempeenkelt å rapportere, enten fra PC, nettbrett eller mobiltelefon. Og vi vil gjerne at alle rapporterer medgått tid, enten det er praktisk arbeid på materiell, bygninger, rullende materiell eller rett og slett administrasjon. Også handleturer for å skaffe skruer med riktig dimensjon og gjengestigning, kjøpe maling eller skaffe dokumentasjon kan rapporteres. Det er viktig overfor bevilgende myndigheter at vi kan redegjøre for virksomheten vår. En stor takk til alle som bidrar for Krøderbanen!

Aktiviteter og pandemi

Pandemisituasjonen fører til store konsekvenser for hele samfunnet, også for Krøderbanen. På grunn av smittesituasjonen har det ikke vært mulig å gjennomføre aktiviteter slik vi er vant til. Heldigvis har det vært mulig å gjennomføre noen aktiviteter uten å utfordre myndighetenes bestemmelser om smittevern. Da myndighetene strammet inn i mars måtte driftsutvalget sende ut informasjon til medlemmene om at det ikke var forsvarlig å samles. Vi kan ikke og vil ikke ta sjansen på at noen medlemmer blir smittet mens de er på Krøderbanen. Vi vet gjennom tilbakemeldinger at medlemmene er utålmodige etter å bidra, men alle uttrykker forståelse for at det ikke er så enkelt slik forholdene er for tiden.

Damplokomotiv nr. 225

Det har vært noe fremdrift på damplok nr. 225 til tross for pandemien. I løpet av vinteren er mye av det som skal være blankt metall plitt pusset og polert. Videre er kjelkledningsplatene pusset og malt. Etter at kjelen var blitt isolert har kjelen er blitt isolert er kledningsplatene blitt montert. Luftpumpen er blitt gjennomgått og prøvekjørt med trykkluft. Arbeidene vil fortsette i den utstrekning som er mulig og forsvarlig.

Godsvogn G4 41257

Den er i løpet av vinteren fått montert nytt panel på endeveggene og vognen er blitt malt innvendig og utvendig. Vognen vil bli satt i stand slik det antas at den så ut omkring 1970.

Pakkeotraktoren

Pakkeotraktoren som har tjent Krøderbanen gjennom 30 år ble sent i 2019 demontert for å bli

satt i stand. Bremsene ble overhaldt før arbeidet stanset opp. Et av våre medlemmer har nå tatt initiativ til videreføre arbeidet på den bedriften medlemmet er lærling. Det er en vinn-vinn-situasjon gjennom at medlemmet får relevant praksis og at vi får fullført prosjektet. Dessuten vil vi i fremtiden ha en i vår organisasjon som kjenner godt til hvordan pakkeotraktoren fungerer.

Ny takpapp på personvogner

Det planlegges å legge ny takpapp på CF 548 når dette er mulig å gjennomføre.

Så fort pandemisuasjonen blir enklere, vil det bli mulig å gjennomføre aktiviteter slik vi er vant til. Det er noe alle ser frem til. En utfordring blir blant annet å gjennomføre årskontroller på det rullende materiellet, ettersom verkstedansvarlig er sykmeldt. Dette er noe vi må se på sammen med Buskerudmuseet

Kørpen

Buskerudmuseet har med innleide mannskaper fått utbedret taket på Kørpen og uthuset i vinter. Så fort det blir tilfredsstillende temperatur skal det legges nye blikkbeslag og ny enkeltkrummet takstein, som bygningene har hatt tidligere. Videre har Buskerudmuseet satt i gang med oppussing av overnattingsrommene i annen etasje. Det er rom 4 som blir pusset opp først, deretter blir rom 2 og 5 tatt. Neste vinter skal rom 1 og 6 pusses opp. Det er blitt diskutert å pusse opp kjøkkenet i Kørpen og ta i bruk det såkalte «Sommer-rommet» til spiserom. På grunn av pandemisuasjonen har det ikke blitt mer enn snakk. Men det er noe vi vil komme tilbake til når og hvis det er aktuelt å gå videre med dette.

Sommer og sesong

Vi planlegger for en normalsesong og med kjøring til Snarum. Det er mye enklere nedskalere på kort varsel enn motsatt. Snarum har bedre publikumsfasiliteter enn Kløftefoss.

Buskerudmuseet arbeider med å skaffe penger til oppgradering på Snarum. Det skal graves og dreneres rundt grunnmuren på stasjonsbygningen og det skal bygges nye plattform i samme lengde som det var tidligere.

Museumsjernbanene har endelig fått en egen post på statsbudsjettet, kapitel 1352, post 76

Dette er en budsjettpost som vi bør gjøre oss kjent med. Der er posten som omhandler tilskudd til museumsjernbanene.

Herunder hitsettes hva som står oppført i statsbudsjettet:

6.2.2 Presisering til omtalen av post 76 Tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren. Bevilgningen på den nye posten skal støtte drift og vedlikehold av museumsbaner, samt jernbanehistoriske prosjekter. Som omtalt i Prop 1 S (2020-2021) har ordningen med prosjektstøtte til historiske jernbaneformål (1 mill. kroner) og forvaltning av kulturminner (22 mill. kroner) hittil vært dekket av bevilgningen på henholdsvis kap. 1352, post 01 Driftsutgifter, og kap. 1352, post 71 Kjøp av infrastrukturtjenester – drift og vedlikehold.

Den nye post 76 samler forvaltningen av de to tilskuddene i Jernbanedirektoratet (Norsk

jernbanemuseum) for å gi en enklere forvaltning av tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren. Postomtalen kan gi inntrykk av at Jernbanedirektoratet vil være eneste aktør med juridiske forpliktelser til ivaretagelse og forvaltning av kulturminner. Det presiseres at Jernbanedirektoratet ikke har noe slikt ansvar. Bane Nor og andre er ansvarlig som eier av objektet og tiltakshaver etter Plan- og Bygningsloven.

Forvaltningsmyndighet er de aktuelle kommunene, fylkeskommunene og i enkelte tilfeller Riksantikvaren. Det er ansvaret, oppgaver og budsjettmidler for tilskuddsordningen som overføres fra Bane NOR til Jernbanedirektoratet.

Midlene er overført fra Banenor sitt budsjett, og budsjetttrammen er dessverre ikke økt.

Savn

For mange så er Krøderbanen vårt andre hjem. Der tilbringer vi mye av vår tid for å formidle vår historie om hvordan alt fungerte før i tiden. Over oss henger pandemien som har holdt oss unna med det vi trives kanskje best med.

For mange og kanskje noen av oss så er det også det sosiale livet som også er det som driver oss til dugnadsarbeid. Vi har mye å gjøre og mye og ta fatt i, men det er mye som nå står på vent til vi kommer tilbake til normalen, som vi en dag håper på.

Vaksineringen er i gang og det går fremover. Nå er snart påsken her og vi får feire den på vår

beste måte og tenke på at vi skal få en normal påske igjen med full dugnadsånd.

Så kommer snart våren og så pang så er sommeren her og vi håper det blir en litt bedre sommer.

De fleste av oss savner Krøderbanen, men vi kommer sterkere tilbake så vi igjen kan kjøre tog for forventningsfulle barn med foreldre og besteforeldre.

Mvh Jim Hagen Warp

Sesongen 2021

På årsmøtet 27.02.21 opplyste Ander Linnerud at vi skal trafikkere strekningen Krøderen – Snarum med en normalsesong. Med tanke på koronautviklingen avventes det nærmere sesongen med å presentere detaljene for årets sesong.

Driftsutvalget har takket Gjermund Hansen for gode forslag til ruteplaner og grafiske ruteforslag for 2021, og disse blir brukt i den videre planleggingen.

Kolbe til kaffetrakter søkes til verkstedet Kløftefoss

Er det noen som har en ledig kolbe til moccamaster kaffemaskin?

KrøderbaneNytt ønsker alle sine lesere en god påske